

Podgorica, 26.01.2011.

AKCIONI PLAN TREBA OZBILJNO UNAPRIJEDITI **- načelni komentar -**

Centar za građansko obrazovanje (CGO) ocjenjuje da je Akcioni plan za praćenje sprovođenja preporuka iz Mišljenja EK dokument koji **daje osnovu za ispunjenje sedam uslova Brisela, prepoznaje potrebne korake ka bržoj demokratizaciji društva i bržoj depolitizaciji institucija, ali da postoji i prostor za njegovo ozbiljno unaprijeđenje.**

Naime, plan je, kao i brojni prethodni slični dokumenti, velikim dijelom opterećen izradom strategija, akcionih planova, analiza, izvještaja i sl, kao i stalnim izmjenama i dopunama zakona i drugih propisa, **bez propisanih neophodnih praćenja i analiza sprovođenja, što donosi zabrinutost da nije akcenat na rezultatima i da isti mogu izostati.**

Akcioni plan, u dijelu koji se odnosi na jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore, treba dopuniti. Slučajno ili ne, nedostaje prijedlog o donošenju Zakona o Skupštini, kojim bi se precizirala organizacija i način rada Skupštine Crne Gore. Ovaj Zakon bi u velikoj mjeri mogao da donese reformu u procesu donošenja i praćenja primjene samih zakona, da uredi odnose sa drugim granama vlasti, NVO i ostalim domaćim i međunarodnim subjektima.

Dalje, čini se neophodnim da **Državna revizorska institucija (DRI)** bude u obavezi da procesuiru prema nadležnim organima, prvenstveno Tužilaštvu, nađene nepravilnosti. Imajući u vidu kolika su ulaganja države u **obrazovnom sektoru**, ali i stepen korupcije u ovoj oblasti, DRI bi morala kontinuirano i sa više pažnje vršiti reviziju finansija UCG i drugih obrazovnih institucija, davati preporuke za usklađivanje normativnog uređenja i faktičkog stanja za koje je sama utvrdila da je trenutno u diskrepanci i posljedično tome doprinositi smanjivanju nivoa korupcije u ovoj važnoj oblasti za razvoj crnogorskog društva.

Plan ne pretpostavlja suštinsku promjenu u smislu obezbjeđenja što kvalitetnijeg ustavnopravnog okvira za uspostavljanje nezavisnosti sudova i sudija, kao izvjesnije garancije prava na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku. Stiče se utisak da će se sve svesti na priču o procedurama koje treba da garantuju nezavisnost i nepristrasnost suda i sudija. **Suštinski, opet ostajemo bez konkretnih pokazatelja u vidu vrlo jasnih presuda za korupciju i organizovani kriminal bez čega nećemo imati pravosuđe od integriteta i povjerenja.** U članu 86. Ustava treba garantovati imunitet sudijama, kao i poslanicima, ministrima i ostalim nosiocima izvršne i sudske vlasti.

Kada je u pitanju obezbjeđenje **jedinstvene primjene zakona od strane sudova,** neophodno je dopuniti Plan u smislu obaveznosti da se sadržaj i način obezbjeđenja

jedinstvene primjene bliže uredi zakonom, što bi bila značajna garancija pravičnog i nepristrasnog suđenja.

U dijelu upravne reforme, sa akcentom na administrativne kapacitete, uz činjenicu da je opšte poznato da je javna administracija tvrdokorna i otporna na i najmanje, a pogotovu suštinske promjene, neophodno je obrazovati nepristrasni i visokostručni tim od domaćih i međunarodnih stručnjaka, koji bi, uz puno angažovanje Upravne inspekcije, sačinio analizu i program mjera za dalje postupanje.

Kako **Upravna inspekcija** ima široka ovlašćenja uvida, praćenja, preduzimanja i predlaganja preduzimanja odgovarajućih mjera na planu unaprijeđenja organizacije i funkcionisanja javne uprave, istu bi trebalo organizaciono i funkcionalno osamostaliti, kadrovski i materijalno ojačati, kako bi bila ključni činilac u procesu unapređanja organizacije i funkcionisanja javne administracije.

Novoformirani visokoprofesionalni tim bi, uz pomoć i saradnju Upravne inspekcije i drugih organa i službi, pratio realizaciju Plana, predlagao blagovremeno preduzimanje mjera radi što doslednijeg sprovođenja zakonom i planom utvrđenih obaveza, do mjera odgovornosti za nepostupanje po datim, odnosno preuzetim obavezama.

Uspostavljanje sistema odgovornosti za preuzete obaveze Planom predviđenih izvršilaca trebalo bi da bude samonametnuta preporuka.

Jasno je da se ovim Akcionim planom ne mogu, za sedam mjeseci, riješiti sva goruća pitanja, kao što su pitanja organizovanog kriminala i korupcije ili da navedeni indikatori mogu značajno izmijeniti percepciju o nezavisnosti pravosuđa **ali može se, ukoliko se ozbiljno pristupi ovom pitanju, postaviti dobra osnova za rad, koji bi mogao, u narednom periodu dati konkretne rezultate. A upravo ta, politička volja i održiva osnova koja će u kontinuitetu pokazivati vidljive rezultate demokratizacije i evropeizacije crnogorskog društva je ono što EK očekuje u nastupajućem periodu.**

Realan i stručan pristup, uz snažnu političku podršku je sada mnogo mjerodavniji od olako obećane brzine koja nam se daje iz vladajućih krugova ili nepotrebnih spekulacija o (ne)ispunjavanju nekih od konkretnih aktivnosti koju daju neki društveni akteri.

Daliborka Uljarević,
Izvršna direktorka